

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich; realizowany przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

Nr umowy:DRP-I-5-FP//06; BBF/154/08/2006 UCP

BADANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ABSOLWENTÓW W KONTEKŚCIE REALIZACJI PROGRAMU “PIERWSZA PRACA”

Analiza wyników badania

ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.
99-300 Kutno, ul. Grunwaldzka 5
tel. 024/355 77 00
fax.024/355 77 01
sekretariat@asm-poland.com.pl
www.asm-poland.com.pl

Październik 2007

Spis treści

1. Metodologia i organizacja badania	15
1.1 Znaczenie badań o sytuacji młodzieży i absolwentów na rynku pracy.....	15
1.2 Cel i zakres badania.....	16
1.3 Algorytm losowania próby badawczej oraz metoda uogólniania wyników.....	21
1.4 Realizacja badania	25
1.4.1 Pilotaż	25
1.4.2 Badanie właściwe	27
1.5 Ocena reprezentatywności próby w badaniu absolwentów.....	29
1.6 Struktura raportu	33
2. Młodzież i absolwenci na rynku pracy.....	37
2.1 Wprowadzenie.....	37
2.2 Aktywność ekonomiczna ludności Polski; zmiany w okresie 1998-2006	38
2.3 Młodzież na rynku pracy	41
2.3.1 Aktywność zawodowa młodzieży	41
2.3.2 Wykorzystanie zasobów pracy młodzieży	44
2.3.3 Bezrobocie młodzieży	53
2.4 Absolwenci na rynku pracy	57
2.4.1 Aktywność zawodowa absolwentów	57
2.4.2 Zatrudnienie absolwentów	60
2.4.3 Bezrobocie absolwentów	69
2.5 Podsumowanie	74
3. Analiza programów i warunków kształcenia	77
3.1 Wprowadzenie.....	77
3.2 Podstawowe fakty z przeszłości szkolnej.....	78
3.2.1 Poziom i kierunek (profil) wykształcenia absolwentów.....	78
3.2.2 Motywy wyboru szkoły i kierunku kształcenia.....	81
3.2.3 Absolwenci według zawodu wyuczonego.....	82
3.3 Programy edukacyjne (krajowe i zagraniczne) w systemie szkolnym i pozaszkolnym.....	86
3.3.1 Identyfikacja programów realizowanych w różnych typach szkół.....	86
3.3.2 Warunki realizacji programu – czy zmieniają się i w jakim kierunku? ..	88
3.3.3 Obecność praktyki w programach nauczania oraz inne drogi zdobywania doświadczeń zawodowych	89
3.3.4 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i umiejętność poszukiwania pracy	90
3.3.5 Etapy kształcenia za granicą oraz korzystanie z programów zagranicznych	91
3.3.6 Udział w programach pozalekcyjnych organizowanych w szkole i w programach pozaszkolnych	92
3.3.7 Czy wiedza i umiejętności nabyte w szkole są przydatne w pracy – jakie zmiany proponują absolwenci?	94
3.4 Edukacja ustawiczna po ukończeniu szkoły i jej efekty	95
3.4.1 Wstęp	95
3.4.2 Uczestnictwo w edukacji ustawicznej i cel jej podejmowania.....	95
3.5 Ścieżki edukacyjne absolwentów – analiza wyborów na kolejnych poziomach kształcenia	99
3.5.1 Ścieżki edukacyjne badanych	99
3.5.2 Uwarunkowania środowiskowe.....	104
3.5.3 Sytuacja rodzinna i bytowa absolwentów	105

3.5.4 Awans edukacyjny - porównanie wykształcenia absolwentów i ich rodziców	108
3.6 Analiza porównawcza: badania GUS z lat 1989-1994 oraz 1994-1997	109
3.6.1 Wstęp	109
3.6.2 Poziom i kierunek wykształcenia absolwentów	110
3.6.3 Motywy wyboru kierunku kształcenia	112
3.6.4 Awans edukacyjny w aspekcie porównawczym	113
3.6.5 Kwalifikacje zawodowe i umiejętności absolwentów – atuty na rynku pracy	114
3.6.6 Zawód wyuczony badanych	115
3.7 Podsumowanie	116
4. Zachowania na rynku pracy, w tym podejmowanie i charakterystyka pierwszej pracy	118
4.1 Wprowadzenie.....	118
4.2 Charakterystyka poszukiwań pierwszej pracy	119
4.2.1 Aktywność absolwentów w czasie edukacji szkolnej.....	119
4.2.2 Poszukiwanie pierwszej pracy.....	121
4.2.2.1 Czas i metody poszukiwania pierwszej pracy	121
4.2.2.2 Oczekiwania płacowe	125
4.2.2.3 Rodzaj poszukiwanej pracy	127
4.2.2.4 Gotowość do adaptacji i zachowań mobilnych w czasie poszukiwania pracy	128
4.2.2.5 Korzystanie z pomocy instytucji pośredniczących w poszukiwaniu pracy.....	132
4.2.2.6 Analiza prawdopodobieństwa znalezienia pierwszej pracy w ciągu 12 miesięcy od momentu zakończenia szkoły.....	134
4.3 Charakterystyka pierwszej pracy	140
4.3.1 Czas poszukiwania i sposób znalezienia pierwszej pracy	142
4.3.2 Sektor własności	144
4.3.3 Pierwsza praca według rodzaju działalności gospodarczej	145
4.3.4 Wielkość przedsiębiorstw	146
4.3.5 Charakter pierwszej pracy i typ umowy o pracę	147
4.3.6 Wynagrodzenia w pierwszym miejscu pracy	149
4.3.7 Ocena pierwszej pracy	151
4.4 Charakterystyka obecnej aktywności ekonomicznej w kontekście cech pierwszej pracy	153
4.4.1 Bieżąca aktywność ekonomiczna w kontekście czasu i metod znalezienia pierwszej pracy.....	154
4.4.2 Bieżąca aktywność ekonomiczna w kontekście sektora własności, działu gospodarki i wielkości firmy pierwszego miejsca pracy	155
4.4.3 Bieżąca aktywność ekonomiczna w kontekście charakteru i typu umowy o pracę pierwszego miejsca pracy	156
4.4.4 Bieżąca aktywność ekonomiczna w kontekście zgodności pierwszej pracy z kierunkiem kształcenia i oceny przydatności umiejętności i wiedzy szkolnej w pierwszej pracy.....	157
4.5 Podsumowanie	159
5. Przedsiębiorczość absolwentów	160
5.1 Wprowadzenie.....	160
5.2 Przedsiębiorczość jako element systemu edukacji	161
5.3 Podejmowanie działalności gospodarczej	168
5.3.1 Przedsiębiorczość absolwentów	168

5.3.2 Przyczyny i uwarunkowania niepodjęcia działalności gospodarczej	175
5.3.3 Charakterystyka firm prowadzonych przez absolwentów	180
5.4 Znajomość, stopień korzystania i ocena efektywności form wspierania przedsiębiorczości absolwentów	183
5.5 Charakterystyka młodych przedsiębiorców	188
5.6 Podsumowanie	194
5.7 Rekomendacje	195
6. Korzystanie z programów polityki rynku pracy (szczególnie z publicznej pomocy instytucjonalnej)	197
6.1 Wprowadzenie	197
6.2 Korzystanie z usług instytucji pośredniczących na rynku pracy, publicznych i prywatnych, w tym organizacji pozarządowych	197
6.3 Analiza współzależności charakterystyki poszukiwania pracy i cech osobistych absolwentów	210
6.4 Uczestnictwo w aktywnych programach rynku pracy (poza pośrednictwem), w tym zwłaszcza realizowanych w ramach programu "Pierwsza Praca"	215
6.4.1 Charakterystyka programów, w których uczestniczyli absolwenci	215
6.4.2 Charakterystyka absolwentów - uczestników programów	219
6.5 Analiza porównawcza absolwentów korzystających i nie korzystających z usług PSZ z punktu widzenia skuteczności w ubieganiu się o pracę	224
6.5.1 Metoda analizy	224
6.5.2 Wyniki	224
6.5.2.1 Efektywność pomocy instytucjonalnej	224
6.5.2.2 Efektywność usług świadczonych przez PUP	228
6.6 Podsumowanie	231
7. Analiza dopasowania kwalifikacji do oczekiwań pracodawców	232
7.1 Wprowadzenie	232
7.2 Zatrudnienie versus bezrobocie absolwentów z punktu widzenia ich cech kwalifikacyjnych	232
7.3 Kwalifikacyjne uwarunkowania sukcesu w poszukiwaniu i utrzymaniu pracy	236
7.3.1 Rola charakterystyki kształcenia szkolnego w znajdowaniu i utrzymaniu zatrudnienia	236
7.3.1.1 Poszukiwanie pracy	236
7.3.1.2 Utrzymanie pracy	239
7.3.1.3 Proces edukacyjny a posiadanie pracy	244
7.3.2 Determinanty zatrudnienia	248
7.3.2.1 Czynniki kształtujące prawdopodobieństwo wykonywania pracy	248
7.3.2.2 Czynniki kształtujące prawdopodobieństwo wykonywania najemnej pracy	253
7.3.3 Kształcenie po ukończeniu szkoły – czy wzmaga szanse posiadania pracy	256
7.4 Jakość pracy a cechy kwalifikacyjne absolwentów	257
7.4.1 Cechy kapitału ludzkiego a charakter zatrudnienia	257
7.4.2 Nietypowe formy wykonywania pracy zawodowej	260
7.4.3 Wymiar czasu pracy	261
7.4.4 Możliwości awansu	262
7.4.5 Zarobki	263
7.4.6 Poszukiwanie pracy jako wyraz dopasowania do popytu na pracę	265

7.4.7 Kierunkowe dopasowanie wykształcenia i pracy zawodowej.....	269
7.4.8 Ocena wiedzy i umiejętności szkolnych ze względu na pracę zawodową	273
7.5 Podsumowanie.....	278
8. Analiza mobilności przestrzennej i zawodowej absolwentów	280
8.1 Wprowadzenie.....	280
8.2 Mobilność przestrzenna absolwentów.....	280
8.2.1 Mobilność przestrzenna w trakcie ostatniego etapu nauki	281
8.2.2 Mobilność przestrzenna po zakończeniu edukacji	294
8.3 Zmiany zawodu absolwentów	310
8.4 Podsumowanie.....	319
9. Analiza ścieżek karier absolwentów	320
9.1 Wprowadzenie.....	320
9.2 Sytuacja absolwentów na rynku pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji	320
9.3 Sytuacja absolwentów na rynku pracy w pierwszym roku po zakończeniu edukacji.....	326
9.4 Kolejne etapy drogi zawodowej absolwentów	338
9.5 Typy ścieżek zawodowych według zmian statusu na rynku pracy po zakończeniu edukacji.....	344
9.6 Bieżąca pozycja absolwentów na rynku pracy	349
9.7 Podsumowanie.....	351
10. Przyczyny trudności absolwentów na rynku pracy	353
10.1 Wprowadzenie.....	353
10.2 Skala niekorzystnych zjawisk na rynku pracy dotyczących absolwentów	353
10.3 Absolwenci odczuwający trudności na rynku pracy	358
10.3.1 Charakterystyki zawodowe	358
10.3.2 Osobiste charakterystyki pozazawodowe.....	363
10.3.3 Charakterystyki terytorialne	364
10.4 Przyczyny trudności na rynku pracy	365
10.4.1 Determinanty bezrobocia.....	365
10.4.2 Determinanty bezrobocia długookresowego	368
10.4.3 Determinanty nieaktywności	370
10.5 Środowiskowe uwarunkowania trudności absolwentów na rynku pracy.....	372
10.6 Absolwenci na trudnym rynku pracy	375
10.7 Podsumowanie.....	381
11. Najważniejsze wyniki badania – podsumowanie i wnioski	383
Bibliografia.....	410

Spis tabel

Tabela nr 1.3.1 Rozkład próby wg województw i podregionów w podziale na miasta i wieś	23
Tabela nr 1.5.1 Liczba absolwentów wg GUS i projektu: Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji Programu „Pierwsza Praca”	30
Tabela nr 1.5.2 Struktura absolwentów w badaniu aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) i zrealizowanym badaniu aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji Programu „Pierwsza Praca”	32
Tabela nr 2.3.1.1 Aktywność zawodowa młodzieży według wieku w 2006 roku	41
Tabela nr 2.3.2.1 Młodzież pracująca według wieku oraz płci i miejsca zamieszkania w 2006 roku.....	44
Tabela nr 2.3.2.2 Młodzież pracująca według płci i miejsca zamieszkania w latach 1998-2006.....	45
Tabela nr 2.3.2.3 Status zatrudnienia pracującej młodzieży według wieku w 2006 roku.....	49
Tabela nr 2.3.2.4 Struktura pracującej młodzieży według wieku i wybranych sekcji PKD w 2006 roku.....	50
Tabela nr 2.3.2.5 Struktura pracującej młodzieży według wybranych grup zawodów w 2006 roku.....	51
Tabela nr 2.3.2.6 Wymiar czasu pracy młodzieży w 2006 roku	51
Tabela nr 2.3.3.1 Młodzież bezrobotna według wieku oraz płci i miejsca zamieszkania w 2006 roku.....	53
Tabela nr 2.4.1.1 Aktywność zawodowa absolwentów według wieku w 2006 roku.....	58
Tabela nr 2.4.1.2 Współczynniki aktywności zawodowej absolwentów w 2006 roku	59
Tabela nr 2.4.2.1 Absolwenci pracujący według płci i miejsca zamieszkania w latach 1998-2006.....	61
Tabela nr 2.4.2.2 Absolwenci pracujący według wieku oraz płci i miejsca zamieszkania w 2006 roku.....	61
Tabela nr 2.4.2.3 Wskaźniki zatrudnienia absolwentów w 2006 roku.....	65
Tabela nr 2.4.2.4 Status zatrudnienia pracujących absolwentów według wybranych grup wieku w 2006 roku	66
Tabela nr 2.4.2.5 Struktura pracujących absolwentów według wybranych grup zawodów w 2006 roku.....	68
Tabela nr 2.4.3.1 Bezrobotni absolwenci według wieku oraz płci i miejsca zamieszkania w 2006 roku.....	70
Tabela nr 3.2.1.1 Absolwenci według płci i wyboru kierunku kształcenia w ostatniej ukończonej szkole	80
Tabela nr 3.2.2.1 Absolwenci według motywu wyboru typu ukończonej szkoły ponadgimnazjalne.....	81
Tabela nr 3.2.3.1 Związek zawodu wyuczonego z kierunkiem kształcenia.....	84
Tabela nr 3.3.1.1 Program kształcenia i jego realizacja w podziale na typ ukończonej szkoły ponadgimnazjalnej	87
Tabela nr 3.3.2.1 Warunki zdobywania wykształcenia w ocenie absolwentów w podziale na rok ukończenia szkoły	88
Tabela nr 3.3.4.1 Forma – zajęcia obowiązkowe z przedsiębiorczości wg terminu ukończenia szkoły/ uczelni.....	90
Tabela nr 3.3.5.1 Absolwenci realizujący wybrany etap kształcenia za granicą według typu ukończonej szkoły ponadgimnazjalnej (w tym kolegia nauczycielskie) i wyższej	91
Tabela nr 3.3.5.2 Możliwość udziału w programach UE absolwentów szkół wyższych.....	92
Tabela nr 3.3.7.1 Proponowane przez absolwentów zmiany programów i sposobów ich realizacji	95

Tabela nr 3.4.2.1 Cel kształcenia po zakończeniu edukacji szkolnej wg wykształcenia	96
Tabela nr 3.4.2.2 Forma edukacji ustawicznej wg wykształcenia.....	97
Tabela nr 3.4.2.3 Dziedziny kształcenia ustawicznego na kursach i szkoleniach	98
Tabela nr 3.4.2.4 Główne źródła finansowania edukacji ustawicznej.....	99
Tabela nr 3.5.1.1 Zidentyfikowane ścieżki edukacyjne badanych na poszczególnych poziomach kształcenia.....	101
Tabela nr 3.5.1.2 Losy edukacyjne absolwentów zasadniczych szkół zawodowych kontynuujących edukację	103
Tabela nr 3.5.1.3 Losy edukacyjne absolwentów LO kontynuujących edukację.....	104
Tabela nr 3.5.2.1 Struktura wykształcenia według miejsca zamieszkania	104
Tabela nr 3.5.3.1 Model rodziny a poziom wykształcenia badanych.....	105
Tabela nr 3.5.3.2 Stan cywilny badanych o określonych poziomach wykształcenia	106
Tabela nr 3.5.3.3 Sytuacja rodzinna absolwentów a poziom wykształcenia.....	106
Tabela nr 3.5.3.4 Źródła utrzymania według poziomu wykształcenia absolwentów	107
Tabela nr 3.5.4.1 Poziom wykształcenia matki a poziom wykształcenia badanych	108
Tabela nr 3.5.4.2 Poziom wykształcenia ojca a poziom wykształcenia badanych.....	108
Tabela nr 3.6.2.1 Absolwenci według poziomu wykształcenia i roku ukończenia szkoły/ uczelni	110
Tabela nr 3.6.3.1 Absolwenci szkół według motywów wyboru kierunku nauki i roku ukończenia szkoły/ uczelni.....	113
Tabela nr 3.6.4.1 Wykształcenie absolwentów a wykształcenie rodziców w kolejnych edycjach badania – porównania	114
Tabela nr 3.6.5.1 Absolwenci wg miejsca zamieszkania i dodatkowych umiejętności (absolwenci z lat 1989-1994)	115
Tabela nr 3.6.5.2 Absolwenci wg miejsca zamieszkania i dodatkowych umiejętności	115
Tabela nr 3.6.6.1 Absolwenci według zawodu wyuczonego, porównanie badań z lat: 1989-1994, 1994-1997, 1998-2005	116
Tabela nr 4.2.1.1 Praktyki zawodowe odbywane w trakcie nauki szkolnej według kohort i miejsca zamieszkania	120
Tabela nr 4.2.1.2 Praktyki zawodowe odbywane w trakcie nauki szkolnej według płci i wykształcenia	121
Tabela nr 4.2.2.1.1 Odsetki poszukujących pierwszej pracy w związku z ukończeniem szkoły/uczelni.....	122
Tabela nr 4.2.2.1.2 Moment rozpoczęcia poszukiwań pierwszej pracy w związku z ukończeniem szkoły	123
Tabela nr 4.2.2.1.3 Charakterystyki rozkładu czasu poszukiwania pierwszej pracy	124
Tabela nr 4.2.2.1.4a Metody poszukiwania pracy	125
Tabela nr 4.2.2.1.4b Metody poszukiwania pracy (c.d.)	125
Tabela nr 4.2.2.2.1 Charakterystyki rozkładu progowych wynagrodzeń netto wobec pierwszej pracy.....	126
Tabela nr 4.2.2.2.2 Zmiana oczekiwań płacowych wobec pierwszej pracy.....	126
Tabela nr 4.2.2.3.1 Rodzaj poszukiwanej pracy	127
Tabela nr 4.2.2.4.1 Dodatkowe działania mające na celu znalezienie pierwszej pracy według kohort i płci absolwentów	128
Tabela nr 4.2.2.4.2 Dodatkowe działania mające na celu znalezienie pierwszej pracy według poziomu wykształcenia	128
Tabela nr 4.2.2.4.3 Dodatkowe działania mające na celu znalezienie pierwszej pracy według miejsca zamieszkania absolwentów	129
Tabela nr 4.2.2.4.4 Skłonność do zachowań mobilnych mających na celu znalezienie pierwszej pracy według kohort i płci absolwentów	129

Tabela nr 4.2.2.4.5 Skłonność do zachowań mobilnych mających na celu znalezienie pierwszej pracy według poziomu wykształcenia absolwentów	130
Tabela nr 4.2.2.4.6 Skłonność do zachowań mobilnych mających na celu znalezienie pierwszej pracy według miejsca zamieszkania absolwentów	130
Tabela nr 4.2.2.4.7 Przyczyny odrzucania ofert pracy przez absolwentów	131
Tabela nr 4.2.2.4.8 Przyczyny odrzucania podań o pracę przez pracodawców	131
Tabela nr 4.2.2.5.1 Odsetek absolwentów korzystających z pomocy PUP	132
Tabela nr 4.2.2.5.2 Odsetki absolwentów korzystających z programu „Pierwsza Praca” ...	133
Tabela nr 4.2.2.5.3 Odsetek absolwentów korzystających z pomocy instytucji pośredniczących, z wyłączeniem PUP.....	134
Tabela nr 4.2.2.6.1 Zmienne objaśniające w modelu probitowym.....	135
Tabela nr 4.2.2.6.2 Wyniki regresji modelu probitowego, efekty krańcowe	137
Tabela nr 4.3.1 Pierwsza praca typu A i B według cech społeczno-demograficznych	141
Tabela nr 4.3.1.1 Czas poszukiwania pierwszej pracy zarobkowej	142
Tabela nr 4.3.1.2 Sposoby znalezienia pierwszej pracy	144
Tabela nr 4.3.3.1 Pierwsze miejsce pracy absolwentów według rodzaju działalności gospodarczej.....	146
Tabela nr 4.3.4.1 Wielkość przedsiębiorstw - miejsca pierwszej pracy absolwentów	147
Tabela nr 4.3.5.1 Typ umowy o pracę w pierwszym miejscu pracy absolwentów	149
Tabela nr 4.3.6.1 Pierwsze wynagrodzenia miesięczne netto absolwentów w pierwszej pracy	150
Tabela nr 4.4.1 Bieżący stan na rynku pracy według płci, wykształcenia i miejsca zamieszkania	154
Tabela nr 4.4.1.1 Bieżący stan na rynku pracy a czas poszukiwania pierwszej pracy.....	154
Tabela nr 4.4.2.1 Bieżący stan na rynku pracy według sektora własności pierwszej pracy	155
Tabela nr 4.4.2.2 Bieżący stan na rynku pracy według działu gospodarki pierwszego miejsca pracy.....	156
Tabela nr 4.4.2.3 Bieżący stan na rynku pracy według wielkości firmy pierwszego miejsca pracy.....	156
Tabela nr 4.4.3.1 Bieżący stan na rynku pracy według charakteru pierwszej pracy.....	157
Tabela nr 4.4.3.2 Bieżący stan na rynku pracy według typu umowy o pracę w pierwszej pracy	157
Tabela nr 5.1.1 Cechy kultury przedsiębiorczej a polska kultura ekonomiczna	161
Tabela nr 5.3.1.1 Struktura wieku przedsiębiorców w świetle wyników wybranych badań (w odsetkach).....	169
Tabela nr 5.3.2.1 Bariery środowiskowe i wewnętrzne utrudniające rozpoczęcie działalności gospodarczej.....	177
Tabela nr 5.3.3.1 Charakterystyka firm w wybranych aspektach.....	183
Tabela nr 5.4.1 Bezrobocie wśród młodzieży przy uwzględnieniu podziału na województwa.....	184
Tabela nr 5.4.2 Charakterystyka otrzymanego wsparcia.....	187
Tabela nr 6.2.1 Absolwenci według stanu na rynku pracy w momencie ukończenia szkoły oraz faktu poszukiwania pracy w związku z ukończeniem szkoły	198
Tabela nr 6.2.2 Absolwenci korzystający z pośrednictwa pracy według instytucji	198
Tabela nr 6.2.3 Odsetek osób korzystających z pośrednictwa pracy w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły wśród absolwentów poszukujących pracy według instytucji.....	201
Tabela nr 6.2.4 Absolwenci według faktu rejestracji w PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły	201
Tabela nr 6.2.5 Czas pozostawania absolwentów w rejestrze PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według faktu poszukiwania pracy (w miesiącach).....	203

Tabela nr 6.2.6 Absolwenci zarejestrowani w PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według powodów rejestracji	203
Tabela nr 6.2.7 Absolwenci zarejestrowani w PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według faktu otrzymania ofert pracy	205
Tabela nr 6.2.8 Absolwenci, którzy w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły mieli oferty pracy z PUP według stopnia ich wykorzystania.....	205
Tabela nr 6.2.9 Absolwenci, którzy w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły skorzystali z ofert pracy z PUP według faktu uzyskania zatrudnienia.....	206
Tabela nr 6.2.10 Absolwenci, którzy nie zatrudnili się na podstawie oferty pracy z PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według przyczyn	208
Tabela nr 6.2.11 Relacja liczby osób, które podjęły pracę na podstawie oferty z PUP do zarejestrowanych w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według powodów rejestracji	208
Tabela nr 6.2.12 Odsetek zarejestrowanych absolwentów, którzy w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły otrzymali z PUP ofertę pracy za granicą oraz zatrudnili się na jej podstawie.....	209
Tabela nr 6.3.1 Wyniki oszacowania wielomianowego modelu logitowego determinant korzystania przez absolwentów z pomocy instytucji rynku pracy w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły	211
Tabela nr 6.3.2 Wyniki oszacowania modelu logitowego determinant rejestrowania się absolwentów w PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły	213
Tabela nr 6.3.3 Wyniki oszacowania wielomianowego modelu logitowego determinant rejestrowania się absolwentów w PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły według powodów rejestracji	214
Tabela nr 6.4.1.1 Usługi świadczone przez inne instytucje (poza PUP) absolwentom w ciągu pierwszych 12 miesięcy od ukończenia szkoły	216
Tabela nr 6.4.1.2 Usługi świadczone przez PUP absolwentom w ciągu pierwszych 12 miesięcy od ukończenia szkoły	217
Tabela nr 6.4.1.3 Opinie absolwentów na temat usług świadczonych przez PUP pod względem ich przydatności dla podjęcia pracy.....	218
Tabela nr 6.4.1.4 Ocena usług świadczonych przez PUP absolwentom pod względem przydatności dla podjęcia pracy	218
Tabela nr 6.4.2.1 Odsetek osób korzystających z usług (poza pośrednictwem) w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły wśród absolwentów poszukujących pracy według instytucji	221
Tabela nr 6.4.2.2 Odsetek osób korzystających z usług PUP (poza pośrednictwem) w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły wśród absolwentów poszukujących pracy	222
Tabela nr 6.4.2.3 Odsetek osób korzystających z usług (poza pośrednictwem) świadczonych przez instytucje poza PUP w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły wśród absolwentów poszukujących pracy	223
Tabela nr 6.5.2.1.1a Wyniki oszacowania modelu logitowego determinant podjęcia pracy przez absolwentów w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły.....	226
Tabela nr 6.5.2.1.1b Wyniki oszacowania modelu logitowego determinant podjęcia pracy przez absolwentów w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły.....	227
Tabela nr 6.5.2.1.1c Wyniki oszacowania modelu logitowego determinant podjęcia pracy przez absolwentów w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły.....	229
Tabela nr 6.5.2.1.1d Wyniki oszacowania modelu logitowego determinant podjęcia pracy przez absolwentów w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkoły.....	230
Tabela nr 7.2.1 Status na rynku pracy według poziomu wykształcenia.....	233
Tabela nr 7.2.2 Status na rynku pracy według dziedziny wykształcenia	234

Tabela nr 7.2.3 Status na rynku pracy według wyuczonego zawodu	235
Tabela nr 7.3.1.1.1 Posiadanie pracy w momencie ukończenia szkoły i średni czas poszukiwania pierwszej pracy w zależności od poziomu wykształcenia	237
Tabela nr 7.3.1.1.2 Czas poszukiwania pierwszej pracy po ukończeniu szkoły w zależności od jej charakteru i poziomu wykształcenia (w odsetku, którzy daną pracę podjęli)	238
Tabela nr 7.3.1.1.3 Posiadanie pracy w momencie ukończenia szkoły i średni czas poszukiwania pierwszej pracy w zależności od wyuczonego zawodu.....	239
Tabela nr 7.3.1.2.1 Utrzymanie pierwszej pracy według jej charakteru i wykształcenia.....	241
Tabela nr 7.3.1.2.2 Przyczyny zaprzestania pierwszej pracy według jej charakteru i wykształcenie.....	243
Tabela nr 7.3.1.3.1 Typ i sektor własności ukończonej szkoły i tryb kształcenia a status na rynku pracy.....	245
Tabela nr 7.3.1.3.2 Kontakt z praktyką zawodową podczas nauki szkolnej a status na rynku pracy.....	246
Tabela nr 7.3.1.3.3 Kształcenie zagranicą a status na rynku pracy	246
Tabela nr 7.3.1.3.4 Odbycie zajęć z przedsiębiorczości w trakcie nauki szkolnej a status na rynku pracy.....	247
Tabela nr 7.3.1.3.5 Ocena na dyplomie w ostatniej ukończonej szkole a status na rynku pracy.....	247
Tabela nr 7.3.3.1 Udział w kształceniu ustawicznym i jego cele a stan na rynku pracy.....	257
Tabela nr 7.4.1.1 Wyuczony zawód a charakter zatrudnienia (w odsetku pracujących).....	259
Tabela nr 7.4.2.1 Wybrane cechy wykonywania pracy (praca wykonywana zwykle w podany sposób) według poziomu wykształcenia	261
Tabela nr 7.4.3.1 Tygodniowy czas pracy według poziomu wykształcenia	261
Tabela nr 7.4.4.1 Możliwości awansu w pierwszej pracy	263
Tabela nr 7.4.5.1 Adekwatność zarobków do zasług w opiniach absolwentów według poziomu wykształcenia	265
Tabela nr 7.4.6.1 Poszukiwanie innej pracy według poziomu wykształcenia.....	265
Tabela nr 7.4.6.2 Przyczyny poszukiwania innej pracy według poziomu wykształcenia....	268
Tabela nr 7.4.7.1 Występowanie związku wykonywanej pracy z kierunkiem kształcenia..	272
Tabela nr 7.4.8.1 Subiektywna ocena elementów kształcenia w ostatniej ukończonej szkole lub studiach w skali 1-5.....	277
Tabela nr 7.4.8.2 Subiektywna ocena poziomu wiedzy i umiejętności z ostatniej szkoły wyrażona jako średnia ocen w skali 1-5 dla pracujących według charakteru pracy.....	277
Tabela nr 8.2.1.1 Zgodność lokalizacji szkoły/uczelni z miejscem zamieszkania przed rozpoczęciem nauki	282
Tabela nr 8.2.1.2 Zgodność obecnego miejsca zamieszkania z lokalizacją ostatniej ukończonej szkoły/uczelni	283
Tabela nr 8.2.1.3 Zagraniczne nieturystyczne wyjazdy w trakcie nauki.....	285
Tabela nr 8.2.1.4 Państwa docelowe naukowych, szkoleniowych i zarobkowych wyjazdów zagranicznych w trakcie nauki – 1 wyjazd	288
Tabela nr 8.2.1.5 Ocena wartości zagranicznego wyjazdu w trakcie nauki w celach naukowych, szkoleniowych lub zarobkowych – 1 wyjazd	292
Tabela nr 8.2.2.1 Zagraniczne nieturystyczne wyjazdy po zakończeniu nauki.....	301
Tabela nr 8.2.2.2 Praca zarobkowa w czasie nieturystycznych wyjazdów zagranicznych po zakończeniu nauki – 1 wyjazd	305
Tabela nr 8.2.2.3 Ocena wartości zagranicznego wyjazdu po zakończeniu nauki w celach naukowych, szkoleniowych lub zarobkowych – 1 wyjazd	307

Tabela nr 8.3.1 Zgodność pierwszego wykonywanego zawodu po zakończeniu nauki z zawodem wyuczonym	312
Tabela nr 8.3.2 Zgodność pierwszego wykonywanego zawodu po zakończeniu nauki z zawodem aktualnie wykonywanym	313
Tabela nr 8.3.3 Zgodność zawodu wyuczonego z zawodem aktualnie wykonywanym	315
Tabela nr 8.3.4 Cele kształcenia po zakończeniu edukacji szkolnej	318
Tabela nr 9.2.1 Absolwenci według statusu na rynku pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji	321
Tabela nr 9.2.2 Absolwenci ogółem oraz aktywni zawodowo bezpośrednio po zakończeniu edukacji według wykształcenia	322
Tabela nr 9.2.3 Absolwenci pracujący i poszukujący pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji według wykształcenia	324
Tabela nr 9.2.4 Absolwenci aktywni zawodowo bezpośrednio po zakończeniu edukacji według wykształcenia	325
Tabela nr 9.2.5 Status na rynku pracy absolwentów aktywnych zawodowo bezpośrednio po zakończeniu edukacji według wykształcenia	325
Tabela nr 9.2.6 Ocena sytuacji absolwentów bezpośrednio po zakończeniu edukacji (współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia oraz stopa bezrobocia)-porównanie wyników badania absolwentów z roczników 1989-1994, 1994-1997 oraz 1998-2005.....	326
Tabela nr 9.3.1 Absolwenci według statusu na rynku pracy w ciągu pierwszego roku po zakończeniu edukacji	327
Tabela nr 9.3.2 Absolwenci aktywni zawodowo – porównanie wyników badania absolwentów z roczników 1989-1994, 1994-1997 oraz 1998-2005	327
Tabela nr 9.3.3 Status na rynku pracy absolwentów aktywnych zawodowo w okresie pierwszego roku po zakończeniu edukacji - porównanie wyników badania absolwentów z roczników 1989-1994, 1994-1997 oraz 1998-2005	329
Tabela nr 9.3.4 Stopa bezrobocia absolwentów w okresie pierwszego roku po zakończeniu edukacji w podziale na płeć	329
Tabela nr 9.3.5 Absolwenci według statusu na rynku pracy w ciągu pierwszego roku po zakończeniu edukacji z uwzględnieniem roku ukończenia szkoły	330
Tabela nr 9.3.6 Absolwenci według statusu na rynku pracy w ciągu pierwszego roku po zakończeniu edukacji według wykształcenia	331
Tabela nr 9.3.7 Stopa bezrobocia absolwentów w okresie pierwszego roku po zakończeniu edukacji według wykształcenia	333
Tabela nr 9.3.8 Odsetek pracujących wśród aktywnych zawodowo bezpośrednio po zakończeniu edukacji oraz po 12 miesiącach od jej zakończenia	333
Tabela nr 9.3.9 Absolwenci według zmian statusu na rynku pracy w ciągu 3 miesięcy po zakończeniu edukacji	334
Tabela nr 9.3.10 Absolwenci według zmian statusu na rynku pracy w ciągu 6 miesięcy po zakończeniu edukacji	335
Tabela nr 9.3.11 Absolwenci według zmian statusu na rynku pracy w ciągu 12 miesięcy po zakończeniu edukacji	335
Tabela nr 9.3.12 Przejście z bezrobocia do pracy w okresie 3, 6 i 12 miesięcy po zakończeniu edukacji	337
Tabela nr 9.4.1 Absolwenci pracujący bezpośrednio po zakończeniu edukacji według dalszych zmian na rynku pracy	339
Tabela nr 9.4.2 Absolwenci bezrobotni bezpośrednio po zakończeniu edukacji według dalszych zmian na rynku pracy	341

Tabela nr 9.4.3 Absolwenci bierni bezpośrednio po zakończeniu edukacji według dalszych zmian na rynku pracy	343
Tabela nr 9.5.1 Absolwenci według głównych ścieżek zawodowych po zakończeniu nauki, płci i miejsca zamieszkania	347
Tabela nr 9.5.2 Absolwenci według głównych ścieżek zawodowych po zakończeniu nauki oraz roku ukończenia szkoły	348
Tabela nr 9.5.3 Absolwenci według głównych ścieżek zawodowych po zakończeniu nauki oraz wykształcenia	348
Tabela nr 9.6.1 Absolwenci według statusu na rynku pracy w listopadzie i grudniu 2006 roku.....	350
Tabela nr 10.2.1 Status na rynku pracy według płci, poziomu wykształcenia, roku ukończenia edukacji i klasy miejscowości zamieszkania	357
Tabela nr 10.3.1.1 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według dziedziny wykształcenia.....	359
Tabela nr 10.3.1.2 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według wyuczonego zawodu	361
Tabela nr 10.3.1.3 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według posiadanych cech, mogących stanowić atut w pracy zawodowej.....	362
Tabela nr 10.3.2.1 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według wybranych cech pozazawodowych	363
Tabela nr 10.3.3.1 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według charakterystyk terytorialnych	364
Tabela nr 10.4.3.1 Przyczyny bierności zawodowej	371
Tabela nr 10.5.1 Status na rynku pracy dzieci w zależności od poziomu wykształcenia ojców i matek	372
Tabela nr 10.5.2 Status na rynku pracy dzieci w zależności od typu aktywności ekonomicznej ich rodzin pochodzenia	374
Tabela nr 10.6.1 Odrzucanie oferty pracy przez pracodawców	375
Tabela nr 10.6.2 Podejmowanie działań w celu założenia samodzielnej działalności gospodarczej.....	378
Tabela nr 10.6.3 Liczba przerw w pracy zawodowej licząc z okresem bezpośrednio po ukończeniu szkoły	379
Tabela nr 10.6.4 Liczba miejsc pracy	380

Spis wykresów

Wykres nr 2.2.1 Aktywność zawodowa ludności Polski w latach 1998-2006.....	39
Wykres nr 2.3.1.1 Współczynniki aktywności zawodowej młodzieży według wieku.....	42
Wykres nr 2.3.2.1. Wskaźniki zatrudnienia młodzieży według wieku	46
Wykres nr 2.3.2.2 Wskaźniki zatrudnienia młodzieży według poziomu wykształcenia.....	48
Wykres nr 2.3.3.1 Stopa bezrobocia młodzieży według wieku.....	54
Wykres nr 2.3.3.2 Stopa bezrobocia młodzieży według poziomu wykształcenia.....	55
Wykres nr 2.3.3.3 Struktura bezrobotnej młodzieży według okresu poszukiwania pracy....	56
Wykres nr 2.4.1.1 Współczynniki aktywności zawodowej absolwentów według wieku	58
Wykres nr 2.4.2.1 Wskaźniki zatrudnienia absolwentów według wieku	63
Wykres nr 2.4.2.2 Wskaźniki zatrudnienia absolwentów według poziomu wykształcenia ...	64
Wykres nr 2.4.3.1 Stopa bezrobocia absolwentów według wieku	70
Wykres nr 2.4.3.2 Stopa bezrobocia absolwentów według poziomu wykształcenia	72
Wykres nr 3.2.1.1 Struktura wykształcenia badanych w latach 1998 – 2005 (w liczbach bezwzględnych).....	79
Wykres nr 3.3.3.1 Kontakt z praktyką absolwentów ZSZ (w liczbach bezwzględnych).....	89
Wykres nr 3.3.7.1 Ocena przydatności kwalifikacji według płci	94
Wykres nr 4.3.1 Odsetek absolwentów, dla których znalezienie pierwszej pracy typu A poprzedziło znalezienie pierwszej pracy typu B	142
Wykres nr 4.3.1.1 Odsetek absolwentów znajdujących pierwszą pracę w okresie do 6 miesięcy.....	143
Wykres nr 4.3.2.1 Odsetek absolwentów, których pierwsza praca ulokowana jest w sektorze prywatnym	145
Wykres nr 4.3.5.1 Charakter pierwszej pracy według kohort absolwentów	148
Wykres nr 4.3.6.1 Dynamika nominalnych wynagrodzeń netto w pierwszej pracy	150
Wykres nr 4.3.6.2 Relacja średniego oczekiwanego wynagrodzenia do średniej pierwszej płacy w pierwszym miejscu pracy	151
Wykres nr 4.3.7.1 Zgodność pierwszej pracy z kierunkiem kształcenia i przydatność umiejętności i wiedzy szkolnej w pierwszej pracy	152
Wykres nr 4.3.7.2 Możliwości awansu w pierwszej pracy.....	153
Wykres nr 4.4.1.1 Bieżąca aktywność ekonomiczna a sposoby poszukiwania pierwszej pracy	155
Wykres nr 4.4.4.1 Bieżący stan na rynku pracy według oceny zgodności pierwszej pracy z kierunkiem kształcenia	158
Wykres nr 4.4.4.2 Bieżący stan na rynku pracy według oceny przydatności wiedzy i umiejętności szkolnych w pierwszej pracy	158
Wykres nr 5.2.1 Uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości a rok ukończenia ostatniego etapu kształcenia	163
Wykres nr 5.2.2 Uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości na ostatnim etapie nauki	63
Wykres nr 5.2.3 Uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości a poziom wykształcenia	164
Wykres nr 5.2.4 Podejmowanie działalności gospodarczej a uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości	166
Wykres nr 5.2.5 Znajomość inicjatyw/programów adresowanych do ludzi młodych zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej a uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości	167
Wykres nr 5.2.6 Korzystanie z form wsparcia dla osób chcących rozpocząć/prowadzących działalność gospodarczą a uczestnictwo w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości.....	167

Wykres nr 5.3.1.1 Czy kiedykolwiek podejmował/a Pan/i kroki/działania zmierzające do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?	170
Wykres nr 5.3.1.2 Czy zamierza Pan/i podejmować kroki/działania zmierzające do prowadzenia własnej działalności gospodarczej? Preferencje wg wykształcenia	174
Wykres nr 5.3.2.1 Bariery jakie napotykaają osoby rozpoczynające działalność gospodarczą.....	177
Wykres nr 5.3.3.1 Zasięg pierwszej działalności	181
Wykres nr 5.3.3.2 Forma prawna pierwszej działalności gospodarczej.....	182
Wykres nr 5.4.1 Pomoc urzędów pracy przy dofinansowaniu działalności gospodarczej... ..	186
Wykres nr 5.4.2 Ocena pożyczki oferowanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego	187
Wykres nr 5.4.3 Źródło informacji o wspieraniu przedsiębiorczości.....	188
Wykres nr 5.5.1 Czy kiedykolwiek podejmował/a Pan/i kroki/działania zmierzające do prowadzenia własnej działalności gospodarczej? Podział ze względu na płeć.....	190
Wykres nr 5.5.2 Czy kiedykolwiek podejmował/a Pan/i kroki/działania zmierzające do prowadzenia własnej działalności gospodarczej? Podział wg kategorii wiekowych.....	192
Wykres nr 5.5.3 Czynniki wpływające na decyzje o podjęciu własnej działalności gospodarczej.....	193
Wykres nr 7.2.1 Udział pracujących i bezrobotnych w badanej populacji według poziomu wykształcenia	233
Wykres nr 7.3.1.1.1 Praca w trakcie nauki i pierwsza praca po jej zakończeniu	237
Wykres nr 7.3.3.1 Absolwenci uczestniczący w kształceniu po zakończeniu nauki szkolnej lub studiów.....	256
Wykres nr 7.4.1.1 Charakter zatrudnienia a poziom wykształcenia (w odsetku pracujących o danym poziomie wykształcenia)	258
Wykres nr 7.4.4.1 Występowanie możliwości awansu (w ocenie absolwentów) w pierwszej pracy w zależności od jakości tejże pracy i poziomu wykształcenia.....	262
Wykres nr 7.4.5.1 Awans płacowy (w ujęciu płac netto) według rodzajów pracy i poziomu wykształcenia	264
Wykres nr 7.4.6.1 Odsetek absolwentów, którzy nie poszukują nowej pracy i są przekonani, że w pracy dotychczasowej zarabiają mniej niż na to zasługują.....	266
Wykres nr 7.4.7.1 Odsetek absolwentów, których praca miała związek z kierunkiem wykształcenia	270
Wykres nr 7.4.7.2 Zgodność wykształcenia i aktualnie wykonywanej pracy	273
Wykres nr 7.4.8.1 Przydatność wiedzy i umiejętności wyniesionych ze szkoły w wykonywanej pracy zawodowej	274
Wykres nr 7.4.8.2 Pozytywne oceny przydatności wiedzy i umiejętności wyniesionych ze szkoły.....	275
Wykres nr 7.4.8.3 Ocena wiedzy ogólnej i znajomości języków obcych oraz wiedzy i umiejętności zawodowych w skali 1-5	276
Wykres nr 8.2.1.1 Odsetki osób wyjeżdżających za granicę w trakcie nauki w celach naukowych, szkoleniowych lub zarobkowych w kolejnych latach.....	287
Wykres nr 8.2.1.2 Główne cele nieturystycznych wyjazdów zagranicznych w trakcie nauki - WYJAZD 1	289
Wykres nr 8.2.1.3 Praca zarobkowa w czasie nieturystycznych wyjazdów zagranicznych w trakcie nauki - WYJAZD 1	290
Wykres nr 8.2.2.1 Zmiana miejsca zamieszkania od momentu zakończenia nauki.....	294
Wykres nr 8.2.2.2 Związek zmiany miejsca zamieszkania z poszukiwaniem/podjęciem pracy	296
Wykres nr 8.2.2.3 Odsetki osób wyjeżdżających za granicę po zakończeniu nauki w celach naukowych, szkoleniowych lub zarobkowych w kolejnych latach	303

Wykres nr 8.2.2.4 Główne cele nieturystycznych wyjazdów zagranicznych po zakończeniu nauki - WYJAZD 1	303
Wykres nr 8.2.2.5 Podejmowanie działań zmierzających do zarobkowego wyjazdu zagranicznego w przyszłości	309
Wykres nr 8.3.1 Średnia liczba zmian wykonywanego zawodu przypadająca na jednego absolwenta (śr. arytm.)	316
Wykres nr 8.3.2 Odsetki bezrobotnych absolwentów gotowych do zmiany zawodu w celu uzyskania pracy	317
Wykres nr 9.2.1 Absolwenci według statusu na rynku pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji	323
Wykres nr 9.2.2 Absolwenci według poziomu wykształcenia i statusu na rynku pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji	324
Wykres nr 9.3.1 Absolwenci według statusu na rynku pracy w ciągu pierwszego roku po zakończeniu edukacji	328
Wykres nr 9.3.2 Absolwenci według statusu na rynku pracy oraz wykształcenia w poszczególnych okresach po zakończeniu edukacji.....	332
Wykres nr 9.3.3 Absolwenci bezrobotni bezpośrednio po zakończeniu edukacji według zmian pozycji na rynku pracy - porównanie wyników badania absolwentów z roczników 1989-1994, 1994-1997 oraz 1998-2005	336
Wykres nr 10.2.1 Status na rynku pracy populacji badanej	354
Wykres nr 10.3.1.1 Badani znajdujący się w trudnej sytuacji na rynku pracy według poziomu wykształcenia	358
Wykres nr 10.6.1 Deklaracje dotyczące warunków pracy, na które byli skłonni zgodzić się absolwenci w trakcie poszukiwania pierwszej pracy	376

Spis rysunków

Rysunek nr 1.4.2.1 Ścieżka przemieszczania się ankietera w celu realizacji kolejnych wywiadów	28
--	----

Spis map

Mapa nr 5.3.1.1 Skala przedsiębiorczości absolwentów – zróżnicowanie przestrzenne.....	172
---	-----